

# Kannuksen kaupungin rahoitusosuus Datatalouskasvattamo hankekokonaisuuteen

Kaupunginhallitus 30.05.2023 § 110  
116/00.01.05/2023

Valmistelija: kaupunginjohtaja Jussi Niinistö, kehitysjohtaja Jukka Oravainen

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Centria ammattikorkeakoulu ovat oheismateriaalina olevilla kuntarahahakemuksillaan hakeneet Kannuksen kaupungilta kuntarahaa Datatalouskasvattamo hankekokonaisuuteen.

Datatalouskasvattamo -hankkeen tehtävänä on luoda TKI-toimijoiden yhteistyöllä datataloutta edistävä kansallinen osaamiskeskittymä. Tällä toimenpiteellä tavoitellaan uusien, luotettavan, yhteisöllisen datan ja reilun datatalouden pelisääntöihin perustuvien aloitteiden ja kokeilujen syntymistä ja sitä kautta aihealueen liiketoiminnan kehittymistä erityisesti pk-sektorin yrityksiin, mukaan lukien mikroyritykset.

Hankkeen tavoitteet ovat:

1. Yritykset tunnistavat ja kehittävät omaan ja yhteisölliseen kumppanien dataan perustuvaa uutta liiketoimintaa. Yritysten osaaminen datatalouden liiketoimintapotentiaalista on kasvanut ja niiden kynnys osallistua datatalous-markkinoille on madaltunut.
2. Oppilaitoksista ja TKI-toimijoista koostuva valtakunnallinen datatalouskasvattamo- osaamiskeskittymän toiminta on käynnistynyt. Toiminnan käynnistämällä nimenomaan TKI-organisaatioihin haetaan toiminnan jatkuvuutta ja parempaa alueellista tukea kohderyhmille. Yhteistyö asiakasyritysten kanssa syventää yhteistä ymmärrystä reilun datatalouden mekanismeista ja toimivista käytänteistä.
3. Pk-yritykset ja start-upit hyödyntävät datatalousmarkkinaa uutena liiketoiminnan tukijalkana ja hakevat tästä kasvua toiminnalleen. Hankkeessa syntyneillä uusilla ideoilla tavoitellaan uusien start-up yritysten syntymistä.

Ylimaakunnallisen yhteistyöhankkeen konkreettiset toimenpiteet ovat:

## **TP1. (Vetovastuu: JAMK)**

Otetaan verkottuneen datatalouden liiketoiminnan kehittymistä edistävät pelisäännöt haltuun. Sivistetään toteuttajat ja osallistuvat yritykset datatalouden hyödyntämisen pelisäännöistä kuten datatalouden ansaintamallit, regulaatiot, datan luvittaminen ja hajautettujen arkkitehtuurien periaatteet Työpakettiin kuuluvat seuraavat toimenpiteet:

- osaamisen kasvattaminen: toteuttajien yleisen ymmärryksen lisääminen aiheesta
- ansaintamallit: luodaan esimerkkitapaus-kuvauksia datatalouden mahdollistamista toimintamalleista. Huomioidaan eri toimijoiden

lähtökohdat ja vaatimukset oman osaamisen ja valmiuksien näkökulmista.

- regulaatiot: selvitetään datatalouteen liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja suositukset. Vertaillaan näitä ansaintamalleihin, jolloin saadaan selville minimivaatimukset datatalous-markkinoille liittymiseen.
- datan luvitus ja jakamisen periaatteet: selvitetään luvitukseen ja jakamiseen liittyvät periaatteet teknisestä ja taloudellisesta (sopimukset) näkökulmasta.
- hajautetut arkkitehtuurit: selvitetään tekniset vaatimukset digitaalisten järjestelmien arkkitehtuurin ja tarvittavien integraatioiden osalta.

### **TP2. (Vetovastuu: LUKE)**

Tiedottaminen osaamisen levittämiseksi. Jalostetaan kasvattamatoiminnassa kertynyttä osaamista sekä hankkeen toteuttajien kesken että jaetaan tätä osaamista yrityksiin ja hallinnolle Työpakettiin kuuluvat seuraavat toimenpiteet:

- tapahtumien järjestäminen ja niihin osallistuminen
- yritysten kanssa yhteiskehittäminen: työpajat
- kohderyhmän sitouttaminen tuleviin toimenpiteisiin: pilottiympäristöjen esittely ja demonstraatioiden valmistelu
- syntyneen osaamisen dokumentointi ja julkaisut sekä tiedon jakaminen sidosryhmäverkostoille

### **TP3. (Vetovastuu: Centria)**

Datatalouden osaamiskeskittymän toimintamallin kehittäminen (datatalouskasvattamo) Selvitetään ja yhdistetään hanketoteuttajien toimintaympäristöt, niissä tarvittavat toiminnan kehittämisen työkalut ja luodaan datatalouskasvattamolle yhteinen toimintamalli.

Datatalouskasvattamon tuottamat palvelut tullaan integroimaan kansallisiin DIH- ja EDIH- palveluihin. Työpakettiin kuuluvat seuraavat toimenpiteet:

- tutkimusympäristöjen ja -järjestelmien käyttöönotto demonstraatioita ja kokeiluja varten: tutkimusympäristöt valmistellaan ja liitetään yhteen datan vaihdannan mahdollistavan datanvälityspalvelun käyttöä varten
- ympäristöjen yhteistyömallin määrittely ja kuvaus: pohjautuu TP1:ssä tehtyyn selvitykseen. Kuvataan toimijoiden (datan omistajat/myyjät, tutkimuskumppanit, datanvälitystoimijat, kehittäjät ja palveluntuottajat) roolit ja tehtävät
- osaamiskeskittymän palvelujen ja toimintamallin jatkumo: muotoillaan kohderyhmän tarvitsemat palvelut, jotta datataloudesta tulee konkreettinen toimintamalli ja business Suomessa.
- kasvattamon toiminta ja sen tuottamat palvelut tullaan integroimaan osaksi Centrian "Rural Industry DIH"- sekä "Robocoast EDIH"- palvelusalkkuja, että JAMK:n "AB Smart DIH" ja LUKE:n "Luke DIH"- palvelusalkkuja.

### **TP4. Demonstraatiot (Vetovastuu: KPEDU)**

Kohderyhmän kanssa tehtävissä käytännön kokeiluissa käytettävän datan osalta lähdetään liikkeelle tutkimusdatalla ja -ympäristöillä, mutta huomioidaan yritysten business use case kulma ja mahdollisuus kokeilla ympäristössä yrityksen omaa dataa ja

palvelua, jotta tästä poikisi liiketoiminta-potentiaalia yrityksille hankkeen jälkeen markkinaehtoisissa data-avaruusympäristöissä. Työpakettiin kuuluvat seuraavat toimenpiteet:

- määritetään kohderyhmien kanssa demonstraatioiden sisällöt ja tavoitteet
- demovaihe1: yhdistetään ja jaetaan olemassa olevaa toteuttajien omistamaa dataa verkottuneen datatalouden pelisääntöjen puitteissa tutkimuskeskittymien palveluiden välillä
- demovaihe 2: edellisen demonstraation pohjalta opitun perusteella jaetaan esimerkkidataa yritysten palveluiden välillä
- kootaan demonstraatioiden tulokset ja niiden hyödynnettävyys sekä yritysten, että datatalouskasvattamon toimintamallin tueksi

### Hankkeen vaikutusten arviointi

Vaikutukset	Positiivinen/negatiivinen/neutraali
Toteuttaa kaupungin strategisia linjauksia	Neutraali voi edistää yrittäjähenkisyyttä
Edistää elinkeinoelämää ja yritystoimintaa	Neutraali voi edistää uutta liiketoimintaa
Parantaa ympäristöä	Neutraali ei vaikuta suoraan ympäristöön
Parantaa työllisyyttä	Neutraali voi mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymistä, mutta ei suoraan paranna työllisyyttä

Hankkeen kokonaiskustannus on 416 232 euroa. Hankkeen toteutusaika on hankesuunnitelman mukaan 1.8.2023-31.7.2026. Kannuksen kaupungilta haettava osuus on 3 330 euroa jakautuen seuraavasti:

Budjetti	2023	2024	2025	2026	YHT.
kehittämishanke Centria	415	997	997	581	2990
kehittämishanke Kpedu	47	113	113	67	340
YHT.	462	1110	1110	648	3330

YritysKannus Oy on antanut lausuntonsa hankekokonaisuudesta. Lausunnossa ei puolleta kuntarahoitusta seuraavin perusteluin: Hanke tukee datatalouden kasvattamista Keski-Pohjanmaalla ja nähdään tärkeäksi aihealueeksi. Nykymaailmassa teollisuus 4.0 ja Big Data kaikkineen tarjoavat yrityksille valtavasti mahdollisuuksia ja dataa on koko ajan enemmän saatavilla sekä hyödynnettävissä. Hankkeen toimenpiteiden ei kuitenkaan vielä tässä vaiheessa nähdä tukevan suoraan Kannuksen pk-yrityksiä, vaikka hankesuunnitelmassa pk-yritykset onkin kirjattu yhdeksi pääteemaksi. Hanke nähdään enemmän alkuvaiheen tki-investointina, josta tulevaisuudessa voidaan ulosmitata hyötyä myös yrityksille. Hanke on myös saanut kielteisen päätöksen Keski-

Suomen Liiton rahoittajaryhmässä, minkä vuoksi myös Keski-Pohjanmaan Liitto päätyi olemaan puoltamatta hanketta.

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää, että Kannuksen kaupunki ei osallistu Datatalouskasvattamo hankekokonaisuuteen.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa.